

Primer Aniversari Dret Humà a l'Aigua i Sanejament

El 28 de juliol de 2010, l'Assemblea General de Nacions Unides va aprovar una resolució de reconeixement del Dret Humà a l'Aigua i al Sanejament per unanimitat de tots els països assistents (122 vots a favor i 41 abstencions). Aquesta resolució ve a reforçar la que va aprovar el Consell de drets econòmics, socials i culturals el novembre del 2002, en la seva Observació general N°15, on ja reconeixia l'aigua com un Dret Humà en accessibilitat, quantitat suficient.

El reconeixement del Dret Humà a l'Aigua ha estat impulsat per la societat civil d'arreu del planeta. Aquest reconeixement, no és una qüestió estrictament formal, sinó, més aviat és una qüestió que afecta a com ens organitzem com a societat i el paper de l'estat en la provisió dels serveis públics i bàsics d'accés universal com són els serveis vinculats al cicle integral de l'aigua.

Ara, just fa un any, l'assemblea general aprovava el reconeixement d'aquest dret humà. En aquest període la realitat europea i catalana, estava passant per episodis especialment durs. S'estava consolidant un procés de retorn a la gestió pública de l'aigua, com per exemple París i recordar que a Holanda la gestió de l'aigua és pública per llei. A Berlín la ciutadania exigia, amb més de 600.000 vots a favor, fer públic el recent contracte de concessió entre l'empresa privada d'aigua amb l'ajuntament. Aquesta privatització havia comportat opacitat en la gestió, i la ciutadania va exigir transparència. A Catalunya, un jutge declarava, en una sentència, la no existència del contracte de concessió del servei de subministrament entre l'administració competent i l'empresa privada Aigües de Barcelona (Grup Agbar), mesos després que la transnacional francesa Suez Environnement hagués comprat accions del Grup Agbar a "la Caixa". Gairebé el 80% de la població de Catalunya passava a tenir el seu centre decisió, del servei públic d'abastament en baixa, a París i el Grup AGBAR acomiadava a 194 treballadors i repartia, aquest 2011, entre els seus accionistes 90M€ de dividendes de l'exercici 2010.

Catalunya arriba a aquest primer aniversari amb la situació que camina en la direcció oposada a la declaració de Nacions Unides. En la gestió del cicle integral de l'aigua, s'està impulsant la reforma més radical dels últims 20 anys. Parlem de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), organisme regulador de l'Aigua a Catalunya i Institució competent en matèria d'aigües del Govern de la Generalitat i Aigües Ter Llobregat (ATLL), empresa pública d'abastament en alta (des de la captació fins el dipòsit municipal) que abasteix gairebé 5 milions d'habitants de Catalunya i a una bona part del teixit industrial català. La proposta de la llei omnibus fusiona aquestes dues institucions, representa la pràctica desaparició d'ATLL i obre la porta a l'externalització de tots aquells serveis que puguin ser interessants pel sector privat. Això sí, com sempre, negoci per uns quants, i pèrdues per tota la ciutadania. Aquesta proposta suposa la reducció de l'estat democràtic i de governança de Catalunya més important des de la restauració de la democràcia. A nivell econòmic, aquesta proposta suposa augmentar la càrrega a les arques públiques d'aquells serveis no rendibles i deixar en mans del sector privat aquells serveis amb beneficis, evitant qualsevol possibilitat d'equilibri econòmic entre uns i altres serveis. El mateix director de l'Agència Catalana de l'Aigua reconeixia a una entrevista a Catalunya Ràdio que la proposta de concessionar serveis al sector privat era "pan para hoy, hambre para mañana", ja que la ciutadania haurà de pagar els costos d'explotació, més els beneficis dels accionistes i seguir pagant els deutes dels diferents governs des de la creació de

l'ACA, l'any 2000 i ATLL des del 1990. El cost dels treballadors de l'ACA representa menys del 9% del que es recapta a través del cànon de l'aigua, i a ATLL menys d'6% del seu pressupost. Per tant, tocar-los no té res a veure amb millorar amb la situació econòmica, té a veure amb la política engegada de destrucció de les institucions públiques i carregar les tintes amb els treballadors i les treballadores. Alhora, impulsar aquestes polítiques seria repetir el cas recent d'Aigües de Barcelona que va desplaçar el seu centre de decisió de Barcelona a París, sense que ningú hi pogués dir gairebé res. Això es pot repetir si seguim per aquest camí en algunes parts del cicle integral de l'aigua.

Els Drets Humans, com el dret humà a l'Aigua, cal implementar-los amb garanties, de manera que el paper de la ciutadania a través del sistema democràtic hi tingui una veu prioritària. No podem deixar que el mercat tingui més veu que la ciutadania. La situació és greu, l'ACA i ATLL, són el pal de paller perquè el sistema democràtic sigui l'eina vàlida per decidir en qüestions d'abastament, sanejament i dels nostres rius. Si deleguem aquestes funcions fora de l'esfera de control democràtic, benvinguts a la "Catalunya S.A.". L'ACA i ATLL han de ser la punta de llança en promoure una gestió pública eficaç, transparent i amb participació ciutadana, per tal de construir la Catalunya que volem pels nostres rius, i de les polítiques d'abastament i sanejament. La gestió mixta en la gestió de l'aigua, no és cap alternativa, és una privatització encoberta, debilita al sector públic i legitima al sector privat a impulsar les seves polítiques de mercantilització de l'aigua. Tots i totes hem de treballar perquè l'ACA i ATLL siguin les institucions públiques que proposem, i els municipis gestionin des de l'esfera pública l'aigua i el sanejament, així Catalunya serà una referència arreu del món en la implementació del Dret Humà a l'Aigua i el Sanejament.

Signants:

Comitè d'Empresa de l'Agència Catalana de l'Aigua

Comitè d'Empresa d'Aigües Ter-Llobregat

Enginyeria Sense Fronteres

Grup en Defensa del Ter

Martorell Viu